

บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ เพื่อศึกษาความพึงพอใจในงานของพยาบาลที่ปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วย โรงพยาบาลศรีนครินทร์ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มีวิธีดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้เป็นพยาบาลประจำการที่ปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วย โรงพยาบาลศรีนครินทร์ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ปฏิบัติงานมาแล้วอย่างน้อย 6 เดือน

กลุ่มตัวอย่าง ได้จากการสุ่มจากประชากร โดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) จำนวน 183 คน ซึ่งได้จากการคำนวณจากสูตร (ประคอง, 2528)

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

เมื่อ n คือ ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N คือ จำนวนประชากร (336 คน)

e คือ ความคาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ (กำหนดให้ร้อยละ 5)

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่คณะผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 แบบบันทึกข้อมูลส่วนบุคคล ประกอบด้วยข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ อายุ เพศ สถานภาพการสมรส ที่พักอาศัยในปัจจุบัน รายได้ สถานที่ปฏิบัติงาน ระยะเวลาที่ปฏิบัติงานหลังจบการศึกษา ระดับการศึกษา ตำแหน่งปัจจุบัน ถ้าสุ่มตัวอย่างมีคู่สมรส จะสอบถามข้อมูลส่วนบุคคลของคู่สมรสเพิ่มเติมด้วย

ได้แก่ สถานที่ทำงานของกลุ่มสมรส รายได้ของกลุ่มสมรส

ส่วนที่ 2 แบบวัดความพึงพอใจในงาน เป็นแบบวัดความพึงพอใจในงานของพยาบาลที่ปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วย โรงพยาบาลศรีนครินทร์ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น วัดความพึงพอใจในงาน 7 ด้าน คือ ด้านสภาพการทำงาน จำนวน 14 ข้อ ด้านสัมพันธภาพในการทำงาน จำนวน 8 ข้อ ด้านการปกครองบังคับบัญชา จำนวน 13 ข้อ ด้านเงินเดือนและสวัสดิการ จำนวน 10 ข้อ ด้านโอกาสความก้าวหน้าในการทำงาน จำนวน 5 ข้อ ด้านความมั่นคงปลอดภัยจำนวน 5 ข้อ และด้านศักดิ์ศรีของวิชาชีพพยาบาล จำนวน 8 ข้อ รวมทั้งสิ้น 63 ข้อ ในการตอบแบบสอบถาม ให้เลือกตอบได้ 4 ระดับ คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง และให้คะแนน 4, 3, 2 และ 1 ตามลำดับ

3.3 การหาความตรงและความเที่ยงของเครื่องมือ

3.3.1 การหาความตรงตามเนื้อหาของเครื่องมือ (Content Validity)

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปหาความตรงตามเนื้อหา โดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน เป็นผู้ตรวจสอบ ได้แก่ นักจิตวิทยา 1 คน นักระบาดวิทยา 1 คน พยาบาลวิชาชีพ 2 คน และอาจารย์พยาบาล 1 คน

หลังจากที่ผู้ทรงคุณวุฒิได้ตรวจสอบแบบสอบถามแล้ว ผู้วิจัยได้นำมาปรับปรุง แก้ไข ตามที่ได้รับข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิทั้งหมด ทั้งด้านความถูกต้องของเนื้อหา ความเหมาะสมด้านภาษา ความชัดเจนของข้อความถาม

3.3.2 การหาความเที่ยงของเครื่องมือ (Reliability)

ผู้วิจัยนำเครื่องมือที่ผ่านการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาแล้ว ไปเก็บรวบรวมข้อมูลจากพยาบาลที่มีคุณสมบัติเช่นเดียวกับประชากร จำนวน 48 คน แล้วนำผลที่ได้ไปหาค่าความเที่ยงโดยการหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) โดยใช้สูตร (ยิวดี และคณะ, 2531)

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S_c^2} \right]$$

เมื่อ α คือ ค่าความเที่ยง

n คือ จำนวนข้อของแบบสอบถาม

$\sum S_1^2$ คือ ผลรวมความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อ

S_2^2 คือ ความแปรปรวนของคะแนนทั้งหมด

ผลการหาค่าความเที่ยงของเครื่องมือ ได้ค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงเท่ากับ 0.98

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างเดือนสิงหาคม 2534 ถึงเดือนกันยายน 2534 มีขั้นตอนในการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

1. ขออนุมัติเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้อำนวยการโรงพยาบาลศรีนครินทร์ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
2. เข้าพบผู้ตรวจการพยาบาล และหัวหน้าหอผู้ป่วย เพื่อแนะนำตนเอง และชี้แจงรายละเอียดของการวิจัย
3. แจกแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างตามรายชื่อที่ได้จากการสุ่ม โดยขอความร่วมมือก่อนทุกคน และเก็บรวบรวมแบบสอบถามกลับคืนภายใน 2 สัปดาห์

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ SPSS/PC⁺ โดย

1. หาค่าความถี่และร้อยละของข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ เพศ สถานภาพการสมรส ที่พักอาศัยในปัจจุบัน รายได้ สถานที่ปฏิบัติงาน ระยะเวลาที่ปฏิบัติงาน หลังจบการศึกษา ระดับการศึกษา ตำแหน่งปัจจุบัน สถานที่ทำงานของกลุ่มสมรส รายได้ของกลุ่มสมรส
2. หาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อมูลส่วนบุคคล
3. วัดระดับความพึงพอใจในงานของพยาบาล โดยอาศัยวิธี Cumulative Percentage Distribution (เทคนิค 25%)
4. หาค่าความสัมพันธ์ระหว่าง อายุ สถานภาพการสมรส ระยะเวลาที่ปฏิบัติงานหลังจบการศึกษา ตำแหน่งปัจจุบันกับความพึงพอใจในงานของพยาบาล โดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's product moment correlation coefficient) โดยใช้สูตร (ยูวดี และคณะ, 2531)

$$r_{xy} = \frac{\Sigma(X_1 - \bar{X})(Y_1 - \bar{Y})}{\sqrt{\Sigma(X_1 - \bar{X})^2 \Sigma(Y_1 - \bar{Y})^2}}$$

- เมื่อ r_{xy} คือ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์
- X_1 คือ ค่าความถี่ของตัวแปร อายุ สถานภาพการสมรส ระยะเวลาที่ปฏิบัติงานหลังจบการศึกษา ตำแหน่งปัจจุบัน
- Y_1 คือ คะแนนความพึงพอใจในงาน
- \bar{X} คือ ค่าเฉลี่ยของตัวแปร อายุ สถานภาพการสมรส ระยะเวลาที่ปฏิบัติงานหลังจบการศึกษา ตำแหน่งปัจจุบัน
- \bar{Y} คือ ค่าเฉลี่ยคะแนนความพึงพอใจในงาน

และทดสอบความมีนัยสำคัญของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r_{xy}) โดยการทดสอบค่าที (t-test)

5. สร้างสมการทำนายระหว่างตัวแปร อายุ สถานภาพการสมรส ระยะเวลาที่ปฏิบัติงานหลังจบการศึกษา และตำแหน่งปัจจุบันที่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในงาน โดยให้เป็นตัวทำนาย (predictor) และความพึงพอใจในงานเป็นตัวเกณฑ์ (criteria) โดยใช้สูตร

$$y = a + b_1x_1 + b_2x_2 + b_3x_3 + \dots + b_nx_n$$

- เมื่อ a คือ ค่าคงที่
- b คือ ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอย
- x คือ ตัวทำนาย

และทดสอบความมีนัยสำคัญของสัมประสิทธิ์ถดถอยของตัวทำนายแต่ละตัว ที่เข้ามาในสมการ โดยใช้สูตร

$$t = \frac{b_1}{S.E. b_1}$$

- เมื่อ t คือ ค่าทดสอบความมีนัยสำคัญของตัวทำนาย
- b_1 คือ สัมประสิทธิ์ถดถอยตัวทำนาย
- $S.E. b_1$ คือ ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของสัมประสิทธิ์ถดถอย